

§ 260 Remiss av betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25)

Dnr KS 2023-573

Kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande lämnas enligt arbetsmarknadsnämndens förslag.

Reservationer

Lars Vikinge (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande och lämnar följande skriftliga reservation

"Vi i Centerpartiet är oroade över vilka konsekvenser förslaget om kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd kan få för Sveriges universitet, högskolor och våra kunskapsintensiva branscher. Vi befarar att förslaget kan slå mot Sveriges konkurrenskraft internationellt och minska attraktionen för utländsk spetskompetens att vilja arbeta i Sverige. Som exempel kan vi ta en femtioårig forskare som är intresserad av att arbeta i Europa sina sista femton år innan pensionen för att sedan flytta till sitt hemland. Arbetspråket på arbetsplatsen är engelska och det finns inga planer på att stanna i Sverige under en längre tid; värdet av att lära sig svenska är därmed begränsat. Med utredningens förslag kommer hen inte ha möjlighet att beviljas ett permanent uppehållstillstånd. Istället krävs åtta ansökningar om arbetstillstånd och hen kan inte ta för givet att varje ansökan beviljas. Handläggningstiderna är ofta långa och kompetensutvisningar har förekommit i stor utsträckning även för högkvalificerade arbetstagare. Förslaget, så som det ser ut i betänkandet, riskerar att bli värdeförstörande och göra Sverige fattigare, både ekonomiskt och kulturellt. Mot bakgrund av att Linköpings kommuns remissyttrande inte påtalar dessa brister i betänkandet ser vi oss tvungna att yrka avslag på,

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	

Kommunstyrelsen

2023-09-19

och reservera oss mot, ett i övrigt i långa stycken välskrivet och välgrundat yttrande."

Sofia Frithioff (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande och lämnar följande skriftliga reservation:

"Vänsterpartiet yrkar i första hand bifall till Miljöpartiet förslag på yttrande och i andra hand avslag på förslaget till yttrande från Linköpings kommun. Det gör vi mot bakgrund att förslaget i sig är dåligt och saknar evidens för att öka språkinläring. Något även utredningen pekar på. Istället för att öka förutsättningarna för integration så riskerar detta att skapa dyra utestängningsmekanismer och göra det ännu svårare för människor

som bor i Sverige att bli en del av det svenska samhället. Det bidrar till en grogrund för starkare strukturer i det som ofta beskrivs som parallellsamhällen.

Vi delar inte det förslag till yttrande som läggs fram från Linköpings kommun. Utredningen pekar bland annat på negativa hälsoeffekter pga stress och oro, förlorad arbetsförtjänst och en risk att kvinnor och äldre som i högre utsträckning har en låg utbildningsbakgrund missgynnas.

Bland annat skriver utredning "Kravet på kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället bedöms påverka kvinnor på annat sätt än män. Jämställdheten mellan könen riskerar att påverkas negativt av utredningens förslag."

Det här sammantaget riskerar att försvåra vårt arbete för att fler människor som bor i Linköping ska bli en del av Linköping."

Maria Moraes (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärende

Justitiedepartementet har skickat ut betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25) på remiss. Utredningen föreslår att kraven för permanent uppehållstillstånd utökas med ett kunskapsprov. Linköpings kommun ställer sig positiva till utredningens förslag, men ser att detta skulle kunna medföra ökade kostnader för kommunen vilka behöver kompenseras för.

Yrkanden

Kristina Edlund (S), Fredrik Lundén (M), Chris Dahlgvist (SD), Åsa Wennergren (L), Elias Aguirre (S), Liselotte Fager (KD) och Michael Cocozza (LL) yrkar bifall till arbetsmarknadsnämndens förslag till yttrande.

Lars Vikinge (C) yrkar på avslag.

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	

Kommunstyrelsen

2023-09-19

Maria Moraes (MP) yrkar på att kommunens remissvar avges enligt:

"Permanent uppehållstillstånd är bra för integrationen. Att veta vad som gäller i framtiden är helt grundläggande för att kunna planera sitt liv. Det skapar en större trygghet och bättre möjligheter till integration. Tillfälliga uppehållstillstånd riskerar att leda till oro, ohälsa och långvarig utdragen stress. Det som avgör om en flykting behöver skydd är bl.a. situationen i hemlandet. Den som har skyddsskäl bör beviljas permanent uppehållstillstånd. Att skyddsskäl i den absoluta majoriteten av fall består efter att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd löpt ut framgår tydligt av Migrationsverkets statistik. År 2022 beviljades 94 % av förlängningsansökningar avseende asyl. Utredaren föreslår att helt andra faktorer ska blandas in och att permanent uppehållstillstånd nu ska villkoras ytterligare med språkkrav och samhällskunskapskrav. Snarare än att underlätta integrationen riskerar språkkraven att ställa upp hinder i vägen. Det finns inget samband mellan skyddsbehov och en persons förmåga att lära sig svenska eller förklara svenskt samhällsliv. Därför bör ingen sådan koppling göras i prövningen om permanent uppehållstillstånd. Det saknas också stöd för att sådana krav skulle bidra till att skyddsbehövande integreras bättre. Att försvåra och försena möjligheterna till permanent uppehållstillstånd gör alltså i sig att integrationen försämras. Krav på det svenska språket och samhällskunskap kan också bli negativt ur ett jämställdhetsperspektiv. I flertalet länder saknar flickor och kvinnor samma möjligheter till utbildning som män. Det skulle alltså vara svårare för denna grupp att klara proven vilket då går emot allas lika rättigheter. Detsamma gäller det socioekonomiska perspektivet - människor från fattigare länder och med lägre utbildningsnivå riskerar att ha sämre förutsättningar att klara proven. Förslaget på kunskapskrav innebär också en försämring för barn till föräldrar som inte klarar proven. Det bör utredas och förtydligas hur barnen ska skyddas från de negativa konsekvenserna av förslaget."

Sofia Frithioff (V) yrkar i första hand bifall till Maria Moraes (MP) förslag till yttrande. I det fall Maria Moraes (MP) förslag till yttrande inte vinner bifall yrkar Sofia Frithioff (V) på avslag.

Beslutsordning

Ordföranden ställer proposition på Kristina Edlunds (S) med fleras yrkande om bifall till arbetsmarknadsnämndens förslag till yttrande mot Maria Moraes (MP) med fleras förslag till yttrande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt Kristina Edlunds (S) med fleras yrkande om bifall till arbetsmarknadsnämndens förslag till beslut.

Ordföranden ställer proposition på Lars Vikinges (C) med fleras yrkande om avslag och finner att kommunstyrelsen avslår detsamma.

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	

Kommunstyrelsen

2023-09-19

Protokollsanteckningar

Michael Cocozza (LL) lämnar följande protokollsanteckning:

"Linköpingslistan ser positivt på kunskapskrav som ett steg för bättre integration och inkludering i det svenska samhället. Dock ser vi vissa brister i remissen vad gäller nivån på de föreslagna examinationerna. Studiematerialet för de skriftliga provet ges visserligen på 10 andra språk, men själva provet föreslås ges endast på svenska. Då innehållet är av avancerad karaktär men provet ska motsvara A2 och B1 nivå råder viss diskrepans däremellan. Linköpingslistan föreslår därför att det skriftliga provet ska erbjudas på den sökandes modersmål."

Beslutsunderlag

Delegationsbeslut (ordförande) arbetsmarknadsnämnden, 2023-09-05
Tjänsteskrivelse – Remiss av betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd, 2023-09-05
Bilaga – Yttrande

Beslutet skickas till:
Justitiedepartementet
Arbetsmarknadsnämnden

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	

**Integration- och
arbetsmarknadsförvaltningen**
Tora von Eckardstein

2023-09-05

Dnr KS 2023-573
Dnr AN 2023-144

Arbetsmarknadsnämnden

Remiss av betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25)

Förslag till arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Integration- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande lämnas enligt Integration- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag.

Ärende

Justitiedepartementet har skickat ut betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25) på remiss. Utredningen föreslår att kraven för permanent uppehållstillstånd utökas med ett kunskapsprov. Linköpings kommun ställer sig positiva till utredningens förslag, men ser att detta skulle kunna medföra ökade kostnader för kommunen vilka behöver kompenseras för.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Remiss av betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd, 2023-09-05
Bilaga – Yttrande

Bakgrund

Linköpings kommun är en av 30 kommuner som ombetts att svara på denna remiss. Svaret till Justitiedepartementet ska vara inne senast den 20 september 2023. Betänkandet handlar om att ställa ytterligare krav på de som vill ansöka om permanent uppehållstillstånd. Förslaget är att införa ett kunskapskrav i svenska språket och om det svenska samhället.

Utredningen föreslår att:

- Kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället ska utgöra krav för permanent uppehållstillstånd för personer som har fyllt 18 år men som inte har rätt att uppbära inkomstgrundad ålderspension, garantipension eller äldreförsörjningsstöd enligt socialförsäkringsbalken.
- Kvotflyktingar undantas från kunskapskravet. Kravet gäller ej heller då ansökan om permanent uppehållstillstånd görs av någon annan än utlänningen. Migrationsverket kan göra undantag från kunskapskravet om särskilda skäl föreligger.
- Kunskapsprovet består av två digitala delprov; ett i svenska språket och ett om det svenska samhället. Delprovet i det svenska språket ska pröva hörförståelse på en nivå som motsvarar A2 enligt den gemensamma europeiska referensramen för språk: lärande, undervisning och bedömning (GERS). Delprovet om det svenska samhället ska bygga på det undervisningsmaterial som används inom samhällsorienteringen och testa kunskaper inom följande områden:
  - Att komma till Sverige
  - Att bo i Sverige
  - Att försörja sig och utvecklas i Sverige
  - Individens rättigheter och skyldigheter
  - Att bilda familj och leva med barn i Sverige
  - Att påverka i Sverige
  - Att vårda sin hälsa i Sverige
  - Att åldras i Sverige
- Universitets- och högskolerådet ges det övergripande och samordnande ansvaret för kunskapsprovet. Det ansvaret innefattar

bland annat att ta fram provet. Trafikverket föreslås ansvara för själva genomförandet av provet. Provtillfälle ska ges löpande under året.

- En avgift om 700 kronor tas ut för respektive delprov. Den som är statslös och som har fått flyktingförklaring eller resedokument av en svensk myndighet ska inte betala någon avgift för kunskapsprovet.
- Kunskapskravet regleras i utlänningslagen (2005:716) samt utlänningsförordningen (2006:97).
- Lagförslagen träder i kraft den 1 juli 2027.

Nuvarande regler för permanent uppehållstillstånd

Den som har haft tillfälligt uppehållstillstånd under två till fyra år har rätt att ansöka om permanent uppehållstillstånd. För att beviljas permanent uppehållstillstånd ska personen uppfylla vissa krav:

- uppfyller kraven för fortsatt uppehållstillstånd (dessa krav skiljer sig åt beroende på vilken typ av tillfälligt uppehållstillstånd personen har)
- har bott en viss tid med uppehållstillstånd i Sverige
- kan försörja sig själv
- lever ett skötsamt liv (gäller alla över 15 år)

Ett permanent uppehållstillstånd gäller så länge personen bor i Sverige. Permanenta uppehållstillstånd kan återkallas under vissa omständigheter.

Permanent uppehållstillstånd utgör i de flesta fall ett av kraven för att kunna ansöka om svenskt medborgarskap. Medborgarskapet skyddas av grundlagen och kan inte återkallas.

Linköpings kommuns yttrande

Linköpings kommun ställer sig positiv till utredningens förslag. Det är dock viktigt att kommunerna får kostnadstäckning för ökade utgifter på grund av fler deltagare och längre inskrivningstider inom SFI och samhällsorientering. Linköpings kommun anser även att individer som har beviljats ekonomiskt bistånd vid tiden för provtillfället bör vara undantagna provavgiften om 700 kronor per delprov.

Ekonomiska konsekvenser

Betänkandet pekar på att kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd kan innebära ökade kostnader för kommunerna och föreslår därför att kommunerna ska kompenseras genom ökade anslag.

Kommunala mål

Förslaget till beslut knyter an till de kommunövergripande målen under Målområde Samhälle och Målområde Medborgare.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Jämställdhetsanalys är ej påkallad i ärendet.

Samråd

Ärendet har beretts i samråd med social- och omsorgsnämnden vilka tillstryker förslaget.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Integration- och
arbetsmarknadsförvaltningen

Paul Håkansson

Mikaela Schullström

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

Arbetsmarknadsnämnden

2023-09-05

Dnr KS 2023-573
Dnr AN 2023-144

Remissinstans och dess adress

Yttrande över - Remiss av betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25)

Sammanfattning

Linköpings kommun ställer sig positiv till utredningens förslag. Det är dock viktigt att kommunerna får kostnadstäckning för ökade utgifter på grund av fler deltagare och längre inskrivningstider inom SFI och samhällsorientering. Individer som har beviljats ekonomiskt bistånd vid tiden för provtillfället bör vara undantagna provavgiften om 700 kronor per delprov.

Linköpings kommuns yttrande

Linköpings kommun ställer sig positiv till utredningens förslag. Kunskaper i svenska språket och grundläggande arbetsmarknads- och samhällskunskap har stor betydelse för individens möjlighet att etablera sig i Sverige.

För att kunna ge rätt förutsättningar för individen att tillgodogöra sig de kunskaper som krävs enligt förslaget är det viktigt att kommunerna får kostnadstäckning för ökade utgifter på grund av fler deltagare och längre inskrivningstider inom SFI. Förslaget ökar även trycket på språkutvecklande insatser och för elever som av olika anledningar inte klarar progressionskraven inom SFI. Dessa individer har behov dels av att underhålla sina kunskaper i svenska språket i väntan på att skrivas in på SFI på nytt, dels av studieförberedande insatser för att öka chanserna att på sikt klara av sina SFI-studier. Att se över möjligheten att underlätta för kommunerna att erbjuda denna typ av kompletterande insatser skulle både avlasta den kommunala vuxenutbildningen och skapa förutsättningar för fler utlänningar att nå kunskapskraven i svenska språket.

Linköpings kommun ser att förslaget även skulle kunna leda till fler deltagare inom samhällsorientering, vilket medför ökade kostnader för kommunen. Samhällsorienteringen skall påbörjas så snart som möjligt efter det att den nyanlände folkbokförs. Tre år efter folkbokföringen upphör kommunens skyldighet att erbjuda samhällsorientering. I Linköpings kommun har arbetsmarknadsnämnden valt att i samverkan med Regionen erbjuda utökad Samhälls- och arbetsmarknadskunskap för individer som deltar i kommunens arbetsmarknadsinsatser då nämnden sett att många har svårt att tillgodogöra

sig samhällsorienteringen under tiden i etableringsprogrammet. Linköpings kommun välkomnar en ersättningsmodell till kommuner som erbjuder denna typ av fördjupad samhällskunskap.

Linköpings kommun anser vidare att även den som har beviljats ekonomiskt bistånd vid tiden för provtillfället bör vara undantagen avgiften om 700 kronor per delprov. För att ge lika förutsättningar för alla att erlagga avgiften bör denna annars omfattas av riksnormen för ekonomiskt bistånd, vilket skulle innebära ökade kostnader för kommunerna. Att ta fram en modell för att ersätta kommunerna för avgiften skulle medföra ökad administration.

För Linköpings kommun

Kristina Edlund (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Kopia till: Arbetsmarknadsnämnden